

НАЙГОЛОВНІШЕ ЗАВДАННЯ ВУЗІВ

(До підсумків Всесоюзної наради)

З 30 січня по 2 лютого ц. р. відбулася Всесоюзна Нарада завідуючих кафедрами суспільних наук, скликана ЦК КПРС і МВССО СРСР. В нараді взяли участь секретарі ЦК КПРС тт. Ф. Р. Козлов, М. А. Суслов, О. М. Шелепін, Л. Ф. Іллічов, Б. М. Пономарьов.

На Пленарних засіданнях була заслухана і обговорена доповідь члена Президії ЦК КПРС, секретаря ЦК КПРС тов. М. А. Суслова «ХХII з'їзд КПРС і завдання кафедр суспільних наук».

Два дні працювали секції історії КПРС, політичної економії і діалектичного і історичного матеріалізму, які обговорили питання наукової роботи та нові проекти учбових програм. Секції прийняли рекомендації з питань роботи кафедр суспільних наук.

В доповіді т. М. А. Суслова було підкреслено історичне значення ХХII з'їзду КПРС, який підвів підсумки героїчного шляху, пройденого партією з часу прийняття другої Программи, та прийняв нову Програму — програму побудови комунізму в СРСР.

Тепер кожний будівник комунізму повинен глибоко усвідомити Програму і Статут КПРС. Велика і відповідальна роль у цій справі належить кафедрам суспільних наук. Викладачі цих кафедр повинні так поставити справу вивчення студентами суспільних наук, щоб принципи марксизму-ленинізму перетворились у внутрішні переконання нашого молодого спеціаліста.

В доповіді підкреслювалось, якої шкоди розвиткові суспільних наук завдав у свій час культ особи Сталіна. Найбільше від цього постраждала історична наука. Завдання викладачів кафедр суспільних наук полягає в тому, щоб до кінця подолати пережитки, що залишились від культу особи Сталіна, зокрема, такі, як догматизм, талмудизм, начотництво. Для цього необхідно злагодити викладання суспільних наук великими ідеями ХХII з'їзду КПРС, відмовитись від викладання другорядних питань і тем, тісніше пов'язати викладання історії КПРС, політичної економії і філософії з практикою життя.

Вирішальна роль у підвищенні якості викладання суспільних наук належить науковій роботі, підготовці спеціалістів-викладачів, особливо вищої кваліфікації. З лютого ц. р. створюються координаційні центри, крім того, доценти, кандидати наук, що успішно працюють над докторськими дисертаціями, за їх бажанням переводяться на посаду старших наукових співробітників, щоб мати можливість завершити свою роботу. Прийнято рекомендації у справі поліпшення підготовки викладачів через аспірантуру.

Нарада рекомендувала приступити до створення короткого курсу теорії наукового комунізму, який буде вивчатись у вищих учбових закладах після вивчення історії КПРС, філософії та політичної економії.

УСПІХИ ІСТОРИКІВ

Зимова сесія залишилась позаду. Легко зіткнули студенти: мінули повсякденні тривоги і хвилювання. Вже можна подумати про лижну прогулянку в Карпати і про поїздку до Москви, відчути себе, хоч на час канікул, вільним від суворого режиму.

Однак канікули пролетіли, як завжди, швидко і непомітно. І знову коридори та аудиторії залинили веселе й гомінке студентства.

Розпочались заняття.

Академсектори підводять підсумки сесії. Історики задоволені наслідками сесії: 55 проц. одержаних оцінок — «відмінно», 40 проц. — «добре», і лише 7 проц. — «задовільно». На факультеті немає жодного «хвостика», постійних супутників сесії.

Добре склали свою першу сесію першокурсники: із 24 чоловік — 6 відмінників. Серед них — К. Жеков, В. Івакіна, В. Матковський, В. Новицький, С. Новицький, В. Романчук.

Безумовно, на першому місці йдуть п'ятикурсники — 18 відмінників із 59 студентів, потім II курс — 10 (із 34), III курс — 8 (із 27), I курс — 6 (із 24) і, нарешті, IV — 6 (із 44). Всього на факультеті 48 відмінників. Факти говорять самі за себе. Ці успіхи — наслідок наполегливої праці студентів, добре поставленої партійно-комсомольської роботи на факультеті. На відкритих партійних, комсомольських зборах нещадно критикувались ледарі та прогульники і часто

ставились питання успішності та поведінки студентів.

Тому і в сесію ми досягли значущих успіхів.

Г. ГУЦАЛО,
Л. МАЙОРОВ.

Володимир Шурапов, п'ятикурсник історичного факультету, склав усі іспити на «відмінно». За результатами ця сесія є типовою для Шурапова, адже він Ленінський стипендіат.

(ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО БЮРО КСМ МЕХМАТУ)

ПЕРЕВІРТЕ

КРАЩЕ, ніж в минулому році? Згодні. Дійсно, ця сесія на мехматі пройшла краще, ніж того річна зимова. Кількість заборгованостей становить 50 проц. проти минулого року. Можна й звітувати: «Успішність на факультеті за рік поліпшилась в два рази». Але все ж таки 50 студентів не склали того чи іншого іспиту (без будь-яких поважних причин).

Різні є люди, одним наука дaeється легко, іншим важче. «Адже більшість хвостистів,— скажете ви,— це молодшокурсники, вони ще не навчилися працювати регулярно. Дійдуть до 4-го курсу і встигатимуть краще». Може бути. Але перевірте ваші «хвости»! Може є серед них і такі, що не навчаються працювати і до 4-го курсу?

Ось 2 група II курсу. 7 двійок з вищої алгебри, 8 — з диференціальної геометрії. Є й свої рекордсмени. Студентка Корякіна одна має стільки «хвостів» (5), скільки комсомольські активісти

Під час роботи Наради розглянуті і в основному схвалені нові програми з суспільних наук, які складені у відповідності з рішеннями ХХII з'їзду КПРС.

Всесоюзна Нарада завідуючих кафедрами суспільних наук виробила основні напрямки роботи кафедр в нових умовах — в умовах розгорнутого будівництва комунізму в СРСР. Ії рекомендації допоможуть викладачам готовувати таких спеціалістів, які будуть глибоко розуміти хід і перспективи світового розвитку, хід подій як в нашій країні, так і на міжнародній арені, переконаних ідейних бійців за побудову комунізму.

О. Г. ЛОБУНЕЦЬ,
засв. кафедрою політичної економії, учасник наради.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

ЗА наукою бі ЗА КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 4 (701).

П'ятниця, 16 лютого 1962 р.

Ціна 2 коп.

ПЕРЕМОЖЦІ СЕСІЇ

НА ПОРОЗІ ДРУГОГО ПІВРІЧЧЯ

Перше півріччя поточного учебного року було особливим відповідальним в житті нашого факультету. Весь радянський народ, опромінений світлом Программи КПРС, осяяній історичними рішеннями ХХII з'їзду партії, став на трудову вахту в ім'я дальнього процвітання нашої соціалістичної Батьківщини. Все це покладає величезні завдання на колектив викладачів та студентів філологічного факультету.

Варто відзначити одну особливість минулого півріччя. Протягом місяця всі студенти та більшість викладачів працювали на збиральні кукурудзи. Наслідки цієї роботи загалом відрадні. Але робота в полі позначилася певною мірою на учебному процесі. Перш за все, було скорочено учебні плани на 10—15 процентів, мали місце 4 пари, а це призвело до певного перевантаження студентів.

У виховній роботі колектив факультету має ряд позитивних сторін. Проведено багато цікавих політичних інформацій, зустрічі з моряками далекого плавання, з поетом С. Михалковим і т. ін.

Зимова екзаменаційна сесія пройшла організовано, чітко, за розкладом, без зривів. Загальний процент успішності по факультету — 93,5 (український відділ — 96,0, російський — 91,0).

Найкраще склали зимову сесію студенти II і V курсів українського відділу та II курсу російського відділу. Недостатньо готовувалися до іспитів студенти перших курсів та IV російського; кожний із цих курсів має по 6 студентів з академзаборгованістю.

Особливу привогу викликають у нас випускники, які слабко працюють над своїми дипломними роботами.

Колективу факультету в другому семестрі треба буде звернути особливу увагу на вечірній відділ, подбати про зміцнення трудової дисципліни, подумати над методикою викладання та методами самостійної роботи студентів-вечірників.

Дальше піднесення ідейного та наукового рівня викладання, зміцнення трудової дисципліни, вимогливіше ставлення до якості наших досліджень, виховання комуністичної моралі, соціалістичного ставлення до праці, виховання непримиренності до ворожої нам буржуазної ідеології — ось ті першочергові завдання, які стоять перед нашим колективом.

Доцент Ів. Дузь,
декан філологічного факультету.

ВАШІ

воно принесе?» Бойове хрещення принесло 15 незадовільних оцінок.. Несподіванок було не так уже й багато. Недарма члени кафедри алгебри і геометрії одностайно погодились на тому, що В. Білай і М. Миргородський не можуть бути студентами математичного відділу. Взяти хоч би Миргородського. У нього 3 двійки. Не дивуйтесь, пригадайте, скільки лекцій пропустив Миргородський. Викликали ж його й на засідання партійного та профспілкового бюро, питали:

— Що ви робите, коли йдете з лекцій?

Відповідь була натхненою:

— Читаю художню літературу.

А не здається вам, що коли б

Миргородський навчався на філ-

«ХВОСТИ»

фаці, він йшов би з лекцій, щоб вчити математичний аналіз? Людина «широких» інтересів.

Що ж ви, дорогі товариши з бюро, не придивившись до таких людей на протязі півріччя? Вони варти вашої уваги. «Але все ж таки факультет дав куди менш боржників, ніж минулого року?» — скажете ви. Так. Проте, це перш за все заслуга деканату. Ви свого слова не сказали.

Рейдова бригада «ЗНК».

НА ПОЛІТЕХНІЧНУ ПРАКТИКУ

В обчислювальних центрах Москви, Києва, а також в нещодавно створеному обчислювальному центрі ОДУ проходитимуть практику четверокурсники механіко-математичного факультету.

Про серйозність цієї практики говорить і такий факт: окрім студентів візьмуть участь в розробці господоговірних тем.

Доцент В. А. АЛЕКСЕЄВА.

ЗВІТУЮТЬ ЮРИСТИ

ЕКЗАМЕНАЦІЙНА сесія на юридичному факультеті проходила у кілька етапів. Особливості контингенту не дозволяють викликати на сесію одноразово всі курси. Екзаменаційна «стрada» починається в грудні і закінчується лише в першій декаді лютого. Біля тисячі практичних робітників звітують про здобуті знання, діляться успіхами в роботі, консультируються у фахівців з складних питань, які виникають перед ними. З року в рік зростає факультет, поліпшується міжсесійна робота з студентами, більш глибокими і стались стають їх знання. Значну роботу проводять наші викладачі під час віїздів для проведення консультацій в Миколаєві, Херсоні. Неодноразові зустрічі в цих містах з студентами доцентів І. О. Грекова, І. О. Середи, К. І. Удалих та ін. допомогли студентам краще побудувати самостійну роботу, більш грунтовно засвоїти учебний матеріал, творчо застосувати свої знання у практичній роботі.

Сесія пройшла організовано. Найкращі результати показали студенти 5 курсу М. Н. Штефан, А. В. Федоров, В. І. Леонов, Н. Т. Попов, Е. К. Остапов, Н. А. Степанова та інші. Явка на іспити становила 90 процентів.

Добре підготувалися до сесії також 4 курс заочного навчання та 3 курс вечірнього навчання.

Найбільш глибокі знання на іспитах показали тт. Г. А. Анцелевич, М. С. Диханов (IV к. заочно-го навчання); Ф. Є. Лебедев, Ю. М. Фокичев, А. Г. Дубицький, П. Т. Карпенко, Л. Я. Карасик (III курс), В. Д. Бодров, А. С. Васильєв, А. В. Кvasниця, В. А. Пере-дрієнко, Л. Я. Подольський (1-й курс).

Допомагати першокурсникам

«Першокурсникам на протязі семестру приділялось недостатньо уваги» — це викладачі геофаку зрозуміли в зимову сесію, коли переважна кількість першокурсників одержали незадовільні оцінки. Так, новачкам потрібна була методична і практична допомога з боку викладачів. І не тільки першокурсникам а й студентам другого курсу, які склали сесію слабо. На цьому курсі лише один відмінник (комуніст В. Берников), а тих, що одержали незадовільно більше (В. Козловський, Н. Кованда, В. Шевикович). Треба зазначити, що колектив цього курсу слабо згуртований, а комсорг С. Фоміна і староста П. Іванов не були досить вимогливими.

Краї справи на старших курсах, зокрема, на четвертому, де 40 процентів студентів одержали лише «добрі» і «відмінно», а п'яту частину курсу складають відмінники: комуніст І. Вакарчук, комсомольці В. Кузнецова, Ю. Ларіонін, Л. Транченко, М. Карліна та інші.

А у п'ятикурсників з 48 чоловік — 15 відмінників, 22 студенти склали всі іспити на «відмінно» і «добрі». Немає жодної двійки.

В порівнянні з минулим роком цього року значно краще пройшла сесія на вечірньому відділі, хоча стан відвідування лекцій там залишає багато крашого.

В біжучому семестрі викладацькому і студентському колективам доведеться багато попрацювати, щоб наступна сесія принесла краї результати.

Доцент Г. П. МІЩЕНКО, декан геофаку.

Краще, ніж в минулому, але...

Цю сесію студенти нашого факультету склали краче ніж попередні. Зменшилась кількість незадовільних оцінок, стало більше відмінників. Якщо в попередню сесію в нас було 39 відмінників, то разом — 47.

Особливо порадували наші «першачки». Дев'ять з них склали сесію на «відмінно» (минулого року — тільки троє). Серед них — А. Золотко, О. Бабенко, А. Стайков, Н. Філоненко, Ю. Хаїс. Останній прийшов до університету за направленням заводу.

Другокурсник Б. Альтоїз теж прийшов до нас за путівкою заводу. Всі три сесії, які довелось йому складати, він склав відмінно.

Чіткими, вдумливими на заликах і іспитах були відповіді Ленінсько-

“ЗА НАУКОВІ КАДРИ”

СТОР. 2. 16 ЛЮТОГО 1962 р.

Гірші показники на молодших курсах. Відсутність досвіду підготовки до іспитів, недостатність навичок самостійної роботи звичайно вплинули на результати першокурсників негативно. Певні труднощі викликає і відсутність належної кількості юридичної літератури в бібліотеках університету та в більшості місцевих бібліотек.

З метою поліпшення самостійної роботи студентів факультет планує провести в житті в наступному семестрі ряд заходів. Перш за все поліпшується порядок розподілу учебної літератури серед заочників. Деканат провадить розподіл літератури разом із старостами груп, враховуючи можливості кожного студента по придбанню учебних посібників в місцях проживання. Кафедри факультету розширюють підготовку і видання учебно-допоміжної літератури. В другому семестрі значно зросте кількість консультацій для студентів-заочників, які проводитимуться в Одесі, Миколаєві та інших містах.

Ю. ЧЕРВОНИЙ,
доцент, декан юридичного
факультету.

В бесіді з нашим кореспондентом керівник агітбригади хімічного факультету Ю. А. Ткач розповів, що агіатори працюють у будинках № 21 і № 23 по вул. Барanova, де проживає понад 400 виборців. У бригаді 26 агіторів. Це переважно студенти; під час екзаменаційної сесії та канікул в роботу включились лаборанти та викладачі факультету.

За кожним агіатором закріплено по 3—4 квартири, де проживає по 5—6 непрацюючих виборців — домашніх господарок, пенсіонерів.

ШИРОКО розгорнув роботу серед виборців агітпункт виборчої дільниці № 129/295 у головному учищому корпусі (вул. Петра Великого, 2).

60 викладачів та наукових співробітників філологічного, географічного, фізичного, біологічного та історичного факультетів несуть до виборців нашої дільниці слово партійної правди, роз'яснюють їм історичні рішення ХХІ з'їзду КПРС, розповідають про найдемократичнішу в світі радянську виборчу систему.

Як бажаних гостей зустрічають мешканці будинку № 5 по вулиці Садової своїх агіаторів Л. І. Степанок, А. П. Григорук, Н. П. Нікуліну.

Більшість членів нашого агітколективу не обмежуються лише бесідами на заплановані теми. Агіатори-комуністи Е. Г. Сідлецька, І. Вакарчук з географічного факультету, студент-філолог першого курсу В. Белогло та багато інших вважають своїм обов'язком надати товариську допомогу, скажімо, інваліду праці у трудустрої, налагодити електроосвітлення в будинку чи допомогти влаштувати дитину в школу-інтернат.

На агітпункті виборчої дільниці № 124/290, який знаходиться в приміщенні факультету іноземних мов, розгорнулася робота. Дільниця охоплює виборців двадцяти будинків, у яких працює коло 80 агіаторів факультету іноземних мов, хімічного, механіко-математичного, історичного факультетів та наукової бібліотеки.

Є чіткий план-графік роботи агітпункту, по вівторках проводиться інструктаж старших агіаторів, де визначаються конкретні завдання агіаторам наближчий тиждень. По четвергах провадяться лекції-бесіди з виборцями. Так, уже проведено бесіди про найдемократичнішу в світі радянську виборчу систему (доц. М. А. Нудель), про міжнародний стан (доц. Д. І. Богуценко), про завдання партії в галузі виховання молоді (доц. В. Т. Ружейников). Прокурор Центрального району провів бесіду про попередження бездоглядності та злонійності серед дітей і молоді. Заплановано ще ряд інших цікавих лекцій-бесід.

Найважливішою є, звичайно, робота агіаторів безпосередньо в будинках, у квартирах виборців. Переважна більшість агіаторів працює суміліно. В числі кращих агіаторів можна назвати товаришів Кириченко з наукової бібліотеки, Кудринського з факультету іноземних мов, Ткача з хімічного факультету та ін. Є й приклади: наприклад, виділена від факультету іноземних мов агітатор тов. Серебренникова ще чомусь зовсім не приступила до роботи.

Зарах, коли повернулися з канікул агіатори-студенти, коли розпочалася відповідальна робота по складанню списків виборців, діяльність агіаторів повинна значно активізуватися. Партійні та профспілкові організації факультетів повинні повсякденно контролювати роботу своїх агітколективів, слід організувати заміну тих товаришів, які через хворобу або з інших причин не можуть працювати агіаторами. Адже до дня виборів залишилось не так багато часу, і робота на агітпункті розгортається з кожним днем все ширше.

Ю. Ф. КАСІМ.

ПРАЦЮЄ АГІТБРИГАДА

Передусім з цими виборцями і ведуть роботу агіатори. Уже провели, наприклад, бесіди про ХХІ з'їзд КПУ і ХХІІ з'їзд КПРС, про VII сесію Верховної Ради СРСР п'ятого скликання, про радянську виборчу систему та інші. Агіатори склали вже у першому варіанті списки виборців і в ході підготовки до виборів уточнюють списки, якщо будуть зміни у складі виборців.

Іноді агіаторам доводиться займатись не тільки власне агітаційною роботою. Так, в одній з квартир, закріплених за агіатором А. І. Дроздовською (кафедра органічної хімії), проживає пара-лізована бабуся, яку доглядає одна жінка. Клопотання бабусі про

тє, щоб прописати цю жінку на свою житлоплощу, довгий час не задовольнялось. Тов. Дроздовська вирішила допомогти бабусі: вона звернулась з цим питанням у партком університету, а партком підняв клопотання перед відповідальними районними організаціями.

Ю. А. Ткач повідомив, що всі агіатори хімічного факультету працюють суміліно, а в числі кращих агіаторів назавв прізвища товаришів В. Баклан (лабораторія паливних елементів), Л. Галибей (лабораторія хімії полімерів), Б. Кащеєвої (кафедра неорг. хімії), Н. Кисіль (кафедра аналіт. хімії), А. Колісник (кафедра орг. хімії).

БЕСІДИ ПРО ВИБОРЧЕ ПРАВО (бесіда 3-я).

ЩО ТАКЕ РІВНЕ ВИБОРЧЕ ПРАВО?

РАДЯНСЬКЕ виборче право рівне для всіх. Це означає, що кожний виборець має один голос і всі громадяни беруть участь у виборах на рівних основах. Виборче право можна визнати рівним лише тоді, коли від однакової кількості людей обирається одна-кова кількість депутатів. Якщо від кожного округу обирається по одному депутату, то й кількість населення в усіх виборчих округах повинна бути приблизно однаковою.

Ст. 34 Конституції СРСР встановлено, що Рада Союзу Верховної Ради СРСР обирається за нормою: один депутат на 300 тис. населення. Виходячи з цього, Президія Верховної Ради СРСР створює виборчі округи з таким розрахунком, щоб у кожному округу було приблизно 300 тис. жителів. Указом Президії Верховної Ради СРСР створено 784 округи. Порівняно з попередніми виборами кількість виборчих округів збільшилась на 59.

За іншим принципом проводиться вибори до Ради Національностей. Кожна Союзна республіка, незалежно від кількості населення, обирає 25 депутатів, автономна республіка — 11 депутатів, автономна область — 5 депутатів і національний округ — 1 депутатата. Всього до Ради Національностей буде обрано 645 депутатів. Зви-

чайно, якщо порівняти виборчі округи для виборів до Ради Національностей в різних республіках, то вони не будуть однакові: на кожному виборчому округі в РРФСР у два—три рази більше жителів, ніж в усій Латвійській РСР, в Киргизькій чи в Туркменській РСР. Але в межах кожної республіки округи рівні між собою. Цим забезпечується збереження принципу рівного виборчого права.

Рівне виборче право проголосується і в капіталістичних країнах. Але там цей принцип весь час порушується, оскільки округи найчастіше не рівні між собою і одна-кова кількість депутатів обирається від однакової кількості виборців. Округи, де проживає переважно буржуазія або відстале сільське населення, охоплюють меншу кількість населення, ніж ті, де живе пролетаріат. Внаслідок цього виходить, що голос одного виборця із буржуазних кварталів чи сільських закутків рівняється голосом трох—четирьох виборців пролетарських центрів. Наприклад, в США в штаті Іллінойс ще до недавнього часу в одном із виборчих округів нарахувалось 112 тис. жителів, а в другому — 914 тисяч, але від кожного округу обирається один депутат. Подібне становитьши і в Франції. Під час виборів до Французького парламенту,

які відбулися в листопаді 1958 року, в 2-му окрузі департаменту Лозер нарахувалось 24706 виборців, а в 1-му окрузі департаменту Нижні Піріні — 87203 виборці. І тут від кожного округу обирається один депутат.

Різкі коливання можна відзначити у виборчих округах в межах одного і того ж міста. Наприклад, в Ліллі — в 4-му окрузі, який населений в основному буржуазією, нараховується 41726 виборців (62851 житель), а в 7-му окрузі, на території якого живуть робітники, нараховується 74289 виборців (117738 жителів); в Парижі — в 14 окрузі 41540 виборців, а в 8-му — 82499. Так у них зводиться нінашо і другий важливий принцип виборчого права.

В СРСР повністю забезпечено принцип прямих виборів: депутати всіх органів влади, починаючи від сільських, районних та міських Рад і кінчуючи Верховною Радою СРСР, обираються громадянами безпосередньо. Пряме виборче право полегшує встановлення зв'язку між виборцями і депутатами. Цей принцип теж порушується в ряді капіталістичних країн. У Франції, наприклад, члени другої палати парламенту — Сенату — обираються не населенням, а спеціальними виборниками. Таким же чином об

ЩЕДРИЙ ГЕНІЙ

Російська культура, російська література багаті великими митцями, які залишили велику спадщину нашадкам. Але серед великих є найвеличніші — це митці нового, які йдуть, випереджаючи свій час і визначаючи шлях розвитку наук, мистецтва, літератури. Таким був Пушкін.

Пушкін — геній російської та світової літератури, він поет народний, національний і світовий. Творчі лабораторії Пушкіна ми по суті не знаємо. Він у своїх перших поетичних творах був часто досвідченим майстром, а в своїх малюнках мав тверду руку художника, а в теоретичних вимогах йшов не тільки на рівні з віком, але й впереджав його.

Рідна природа і народні пісні, чудові казки няні і античне мистецтво, російські письменники і французькі просвітителі — ось та школа, яку пройшов поет в дитинстві: вдома та в ліцеї.

Закінчення війни 1812—15 рр. змінило критичне ставлення Пушкіна до дійсності, а завершення освіти в ліцеї сприяло вільнішому прояву творчих задумів поета. Він, маючи зв'язок з традиціями Батюшкова і Жуковського, відійшов від них, затверджуючи новаторські принципи революційного романтизму.

Заслання в 1820 році у романтичну обстановку далекого півдня, перебування на Кавказі, в Криму, в Молдавії та Одесі сприяло посиленню романтизму, знайомству з майбутніми декабристами, викликало інтерес до визвольного руху народів Іспанії, Греції, Італії.

Але реалістична, аналітична думка почала перемагати вже у Кишиневі, а в Одесі Пушкін, перевживши недовгий період розчарування в революційному русі, який зазнав невдачі в Європі, став уважніше аналізувати явища суспільного життя і перейшов на реалістичні позиції в своїх філософських поглядах, до методу реалізму в своїй творчості.

До 1824 року Пушкін був цікавий для читача своїми романтичними поемами, вільнолюбною лірикою, натхненими піснями кохання. З 1826 року по 1830 рр., тобто в роки реакції після грудневого повстання, слава його зменилась, а в 1830 р. критика вважала, що Пушкін завершив свій творчий шлях, що «Повіті Белкіна» — ознака падіння його таланту. Навіть його найближчі друзі не розуміли, не змогли оцінити перших глав «Євгенія Онегіна». Пушкін-реаліст йшов попереду свого часу.

Він вірив у своє майбутнє і не помилився, писавши:

«Нет, весь я не умру,
Цуша в заветной лире
Мой прах переживет
и тленъя убежит...»

Поет залишив російській літературі і народові величезну спадщину. Він розвинув, удосконалів літературну мову, залишивши блискучі зразки всіх видів, родів і жанрів поезії. Він починав як поет-лірик і автор поем водночас. Він пройшов ряд стадій в розвитку поеми — від «Бови» та «Руслана і Людмили» до «Мідного вершника» та «Моцарта і Сальєрі» — унікальних творів світової літератури. Роман Пушкіна «Євгеній Онегін» стоїть в ряду кращих європейських романів про сучасність. Основоположник російського художнього реалізму — Пушкін був літератором. Пушкін — критик, журналіст, редактор, видавець — завжди свідомий учасник сучасного йому літературного процесу. Зв'язок із сучасністю — завжди завдання його творчості.

Твори Пушкіна завжди гармонійні, цільні внутрішні коливання його гербів завжди обумовлені, його висновки завжди ясні. І через всю його творчість проходить привабливий образ автора, геній якого мужнів у боротьбі. Його трагічна загибель — це теж прояв мужності людини і поета, який став жертвою суспільного зла.

Багатогранна, багатохарактерна творчість Пушкіна, недостатньо зцінена його сучасниками, була вихідним моментом для найрізноманітніших письменників, художників, музикантів, акторів.

В день смерті Пушкіна зміцнів, розкрився талант Лермонтова, своїм шляхом, але й вони вчилися у чого. О. Блок — його прямий послідовник. Багато в чому від Пушкіна йшов Чехов. Горький і Маяковський самі вказали на значення Пушкіна для їх творчості. «Весь Пушкін, в усій його неосяжній величині близький українським поетам», — сказав М. Рильський, його кращий перекладач на українську мову. «Під благодійним пушкінським впливом росла й розвивалася білоруська література», — говорять письменники Білорусі. Своєрідно засвоїли і засвоюють пушкінські традиції письменники

багатонаціональної нашої Батьківщини.

Але це не значить, що він породив епігонів, це тільки значить, що його спадщина активно діє як краща традиція і допомагає створювати своє як нове. Кращий приклад: «Євгеній Онегін» Пушкіна — «Відплата» Блока — «За даллю — далль» Твардовського. Це бесіда з читачем на протязі ста п'ятдесяти років.

Пушкін впливав на музикантів — від Глінки до Рахманінова, на його творах вчилися великі актори, його творчість і його образ знайшли своє відображення в живописі, графіці і скульптурі.

Пушкін надихнув російських критиків — Белінського, Чернишевського, Добролюбова; він поклав початок нашій науці про літературу.

А найголовніше — його спадщина, його глибока віра в слово, яке палить серця людей, в силу поезії, яка висловлює заповітні почуття й думки — його віра в справжнє прекрасне. Його геній дійсно величезний і щедрий.

Доцент З. А. БАБАЙЦЕВА.

Увечері 10 лютого

В Будинку вчених відбулось урочисте засідання Пушкінської комісії. З цікавою доповіддю «Лірика останніх років життя поета» виступила доцент З. А. Бабайцева. Свої вірші, присвячені пам'яті Олександра Сергійовича Пушкіна, читали одеські поети В. Бершадський, І. Гордон та ін.

В Центральному міському лекторії з доповіддю на тему «О. С. Пушкін і наша сучасність» виступила доцент Л. В. Берловська.

М. Л. ГЕНЦЛЕР, найстаріший робкор Одеси.

МОСКВА, МОСКВА...

22.1 62 р.

Ох, оці уже мені проводи... Збирають так, неначе їдеш не в Москву, а по крайній мірі на Північний полюс, і не на два тижні, а на рік. Мати хвилюється, а батько з робленим спокоєм дає поради. Бігають із кімнати в кімнату. І ти з ними. Метушня... Нарешті, все залишається позаду, і швидкий потяг Одеса — Москва рушив...

У вагоні напівтемрява... Тихо. Дівчата вгамувались. Довго не можу заснути, перевертаюсь з боку на бок. Навіть не віриться, що все уже позаду: заліки, екзамени...

Конкурс на кращу студентську

Ректорат і рада НСТ університету оголошують конкурс на кращу студентську наукову працю. На конкурс можна подавати праці студентів, виконані протягом 1960—61 і 1961—62 навчальних років. Поряд з рукописними працями можна подавати на конкурс і такі праці, які друкувались протягом вищевказаного часу.

Праці, які надсилаються на конкурс, повинні бути надруковані в 2-х примірниках на друкарській машинці або типографським способом. Оформлення праць повинне відповідати всім вимогам, які пред'являються до друкованих праць. До праці необхідно додати анотацію, рецензію і відзвів наукового керівника.

П'ять студентів, праці яких будуть визнані конкурсною комісією кращими, преміюються відрядженням в наукові центри країни. Праці подавати в наукову частину університету М. Я. Петренкові, вказуючи: «На конкурс наукових студентських праць». Праці прийматимуться до 5 квітня 1962 року.

Крім того, з 3 по 5 квітня відбудеться наукова студентська конференція, а 10 квітня буде огляд студентських наукових праць, виконаних протягом навчального року.

Беріть активну участь в огляді наукових праць!

Наукова частина і рада НСТ ОДУ.

„К нему не зарастёт народная тропа...“

В кінці платанової алеї на Приморському бульварі, де чути невтомний прибій «вільної стихії», на гранітному постаменті виситься бронзовий бюст Пушкіна — безсмертного генія світової літератури.

Особливо багатолюдно було тут 10 лютого, в день 125-річчя з дня смерті поета.

...14 годин. Широким потоком прямують до пам'ятника студенти і робітники, вчені та школярі. Один за одним лягають на гранітні плити вінки із зеленої хвої, живі квіти. 125 років, як немає його, але гордий дух поета, його віра в майбутнє живуть в серцях тих, хто прийшов сюди. Думки й почуття тих, що зібрались, висловлює поет І. Рядченко, відкриваючи мітинг. Про поета найкраще говорити мовою поезії — І. Рядченко читає свої вірші, присвячені Пушкіну.

...Великий зелений вінок з живими квітами від студентів і викладачів нашого університету покладено на холодний граніт. Виступають літератори міста — І. Дузь, Г. Захаров і А. Недзвідський. З хвилюванням слухали одесити теплі, натхненні слова голови Пушкінської комісії, відомого пушкініста З. А. Бабайцевої, яка говорила про великого поета, який дав життя багатьом видатним творам в нашему місті.

...Біля пам'ятника звучать вірші. Це голоси нової поетичної молоді, яка співає про славні справи наших днів.

Вечір. Мітинг давно закінчився. Але сюди йдуть. І довго ще. до пізнього вечора лунають голоси людей, безмежно закоханих у свого поета...

Є. ГОГУНСЬКИЙ.

Фото Г. Еліави.

СТОРІНКИ ЩОДЕННИКА

23-I 62 р.

Ми в поїзді. Ми — це 11 членів спецсемінару по вивченю творчості Л. М. Толстого.

З нами їде Ірина Ісаївна Цукerman. Всі разом складаємо план діяльності в Москві. Багато треба встигнути зробити. Ми побували в будинку-музеї і садибі Л. М. Толстого, в фондах, в архіві, де зібрали всі рукописи письменника.

І ось магічний дзвінок: «Гуртожиток є. Можете вийжджати...»

Ідемо!!!
Поїзд поспішає на північ. І колеса вистукиують в такт: в Москву! в Москву!

А дерева, ліси, мимо яких ми проїжджаємо, радісно шепчуть: «Ідете? Ідьте, щасливої дороги вам... Щасливої дороги!..

Ідемо мимо рівнин, гір, мимо маленьких і великих міст. Дивні почуття охоплюють: хочеться побувати всюди, поблукати в цих гаях і лісах, зійти на ці гори, бродити безкрайми стежами, жити в цих містах і селах.

Хто зна що приходить в голову.

24.I 62 р.

Ніч промайнула непомітно, через 1—1,5 год. будемо в Москві.

Всі припали до вікон: проїжджаємо Ленінські гори, вдалини видно Кремлівську зірку. Поїзд сповільнює хід. Зупиняється.

З драсту, столицею,
З драсту, Москвою,
З драсту, московське небо!
(Далі буде).

А. ПЕРЕЙМЕР.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

СТОР. 3. 16 лютого 1962 р.

Покладення вінків.

Фото П. Дутка.

На географічному факультеті

1-го лютого на географічному факультеті відбулась теоретична конференція самостійно вивчаючих марксистсько-ленінську теорію. На конференції були присутні 50 співробітників факультету — учасників різних семінарів: з історії КПРС (керівники — Д. М. Щербаков, З. Я. Березняк, Л. Б. Розовський), з філософії (керівник — Б. М. Меламед) та з економіки (керівник — І. М. Ланда).

На протязі 1-го семестру 1961-62 учбового року всі співробітники геофаку вивчали матеріали XXII з'їзду КПРС. Конференція, яка відбулась, була присвячена теоретичному положенню нової Программи: «Наука стане в повній мірі безпосередньою продуктивною силою».

З доповідями виступили тт. Б. Л. Гуревич, І. М. Ланда, Л. І. Пазюк, Ф. О. Петрунь, І. Я. Яцько, які зупинились на філософсько-гносеологічних основах цього важливого теоретичного положення. Программи і розповіли про те, як це положення знаходить свою конкретизацію в галузі геолого-географічних наук. При цьому було детально розглянуто ті завдання, які постають перед геологією, мінералогією, грунтознавством, фізичною та економічною географією в спріві тісного, органічного наближення цих галузей знання до потреб сільського господарства і промисловості насамперед нашої Одеської області.

Доповіді викликали живий інтерес учасників конференції, доповідям було поставлено багато запитань. Цікаві думки були висловлені у виступах О. М. Смирнова, Г. П. Міщенка, С. С. Бракіна, З. Я. Березняка, Л. Б. Розовського.

Особливу увагу приділяли учасники конференції з'ясуванню тих зрушень, які відбулись в нашій країні і які обумовили нове співвідношення між науковою та виробництвом, між розумовою та фізичною працею, між містом і селом (глибокі перетворення в техніці та технологічних процесах, розвиток

культури і освіти, темпи створення масових кадрів технічної інтелігенції, рух бригад комуністичної праці і т. ін.). Природно, що та- кож велику увагу учасників привернули до себе принципально нові проблеми теоретичного і практичного характеру в геології та географії — надглибоке буріння, активна участь науки в створенні потрібних землеробству ґрунтів, глибоке проникнення фізико-математичних методів і моделювання в геолого-географічні науки.

Доцент Б. М. МЕЛАМЕД.

Время стирает могильные холмы. Но никакие силы не могут стереть, сладить и уничтожить память о неустроимых борцах, ...павших героями за дело рабочего класса.

(Із звернення ЦК ВЛКСМ до радянської молоді в звязку з десятою річницею Червоної Армії).

23 серпня 1919 року... Цей день увійшов в історію Одеси як один із найпохмуруших, страшних днів. В цей день місто було захоплене озірілими полчищами білогвардійського генерала Денікіна. Протягом довгих шести місяців трудящі Одеси задихалися в лабетах білодиктатури. 167 днів, яким, здавалось, не буде кінця, денікінці жорстоко мстилися одеському пролетariatу за встановлення радянської влади та за виявлення симпатії до неї.

Орган Одеського обласного комітету КП(б) України — підпільна газета «Одесский коммунист» в № 130—131 так характеризувала обстановку, яка склалася в місті з приходом білих: «...на робітників обрушилися жорстокі репресії, розстріли, арешти, безробіття та епідемії. Майже в усіх профспілках злилися без своїх приміщень спілки будівників, друкарів, службовців та багатьох інших. Влада ніцтвом, між розумовою та фізичною працею, між містом і селом (глибокі перетворення в техніці та

технологічних процесах, розвиток

фронту». Тільки на протязі кількох перших днів панування білих в Одесі без будь-якого суду і слідства ними було розстріляно 3 тисячі чоловік..

Для підпільної роботи в Одесі губком КП(б) України разом з комуністами залишив цілий ряд активістів Одеської комсомольської організації: В. Васютіна, Г. Лартського, О. Максимова, В. Тарханова, М. Югова та інших, а також групу херсонських комуністів і комсомольців: В. Петренка, Б. Михайловича, І. Краснощокіну, Д. Любарську та інших, які евакуювались в Одесу після того, як Червона Армія залишила Херсон.

Незважаючи на розгул білого терору, комсомольці та молоді члени партії безстрашно виконували завдання більшовицького підпілля: вели розвідку, розповсюджували нелегальну літературу, підтримували зв'язок з політичними в'язнями, проводили агітацію проти оголошеної Денікіним мобілізації в білогвардійську армію. Багато ко-

муністів і комсомольців добровільно пішли в підпільні молодіжні дружини та революційні загони. Денікінська контррозвідка лютувала, відчуваючи своє бессилля перед революційною діяльністю більшовиків, на що Одеська партійна та комсомольська організації відповідали посиленням підпільної боротьби. Під революційні прапори губкому партії ставали все нові й нові загони трудящих. Але чим більш очевидно ставала загибель денікінців, тим більш лютували її захисники. В 1920 році денікінцям вдалося заарештувати групу молодих підпільників — 17 чоловік. Арештовані були ув'язнені в камери Бульварного поліцейського участку, який містився в будинку № 44 по вулиці Преображенській (тепер вулиці Радянської Армії). Слідством керував сам начальник міського жандармського управління Аркадьев, відомий своєю звірячою жорстокістю.

Я. Безбожного, Л. Співака, П. Барга до розстрілу, а останніх 8 — на довічну каторгу.

І ось 17 комуністів і комсомольців знову в тюремній камері... Дев'ять з них будуть розстріляні через 24 години. Іх поведінка в ці останні години, стійкість і мужність, безмежна віра в торжество величних ідей комунізму, за які вони вмирали, свідчать про те, що всі учасники «процесу 17» були непохитними пролетарськими борцями. В цьому переконують нас листи юних героїв, написані ними перед стратою. Ось один з них: «Дев'ять комуністів, засуджених на смерть 4 січня 1920 року воєннополізовим судом при штабі оборони Одеси. Шлють свій передсмертний прощальний привіт товаришам.

Бажаємо вам успішно продовжити нашу спільну справу.

Помираємо, але торжествуємо і вітаємо переможний наступ Червоної Армії. Сподіваємося і віrimо в торжество ідеалів комунізму.

Хай живе Червона Армія!

Хай живе комуністичний Інтернаціонал!».

В кінці стояло дев'ять підписів. Крім цього колективного листа, через працівників підпільного Червоного хреста Одеському губкому партії було передано ще 8 листів, авторами їх були люди, найстарішому серед яких було 24 роки, а наймолодшому — 16..

«Дорогі товариши! — писала Д. Любарська. — Я помираю чесно, як чесно прожила своє малень-

ке життя. Через 8 днів мені буде 22 роки, а ввечері мене розстріляють. Мені не жаль, що загину... — жаль, що мало мною зроблено для революції. Лише тепер я дійсно почиваю себе свідомою революціонеркою і партійним працівником і не жалкую, що так закінчу. Адже я вмираю, як чесна комуністка... Незабаром, незабаром зітхне вся Україна, і почнеться жива, творча праця. Жаль, що не зможу взяти участі в ній...».

Іда Краснощокіна писала: «Іду з життя з повним усвідомленням виконаного обов'язку перед революцією...

Хай живе комуністична революція!».

В листі Зігмунда Дуниковського читаємо: «Іду з життя зі спокійною совістю, нікого не зрадивши. Будьте щасливі і завершіть справу, що мені, на жаль, не вдалося. Прощайте, ваш Зігмунд».

Б. Туровський писав за 24 години до смерті: «...настрай... байдорий, бо знаємо, за що вмираємо».

Листи учасників «процесу 17» в січні 1920 р. були опубліковані в підпільній газеті «Одесский коммунист», пізніше вони передруковані в «Правді» (орган ЦК РКП(б)).

19 (6) січня 1920 р 9 молодих революціонерів були розстріляні. У вірші, який був присвячений геройчні смерті юних революціонерів, говорилося:

«...Вечный покой вам,
Борцы-коммунары,
Вечная память вам, братья,
Спите спокойно:
вы сгбли недаром...
...За капельку крови,
за каждый ваш плач
тысячу жизней заплатят
палач!».

«Дорогі товариши! — писала в «Одесском коммунисте» Г. М. Панкратова, яка брала активну участь в той час в роботі підпільного Червоного Хреста. — Справа, за яку ви загинули, з вами не тільки не загине, а щедро полита вашою кров'ю, дасть багаті сходи. Всілі за вами, на зміну вам ідуть багато десятків і сотень безстрашних революціонерів-борців. Над вашими передчасними могилами будемо не говорити, а боротись, щоб покрити ваші могили червоним прапором соціалістичної революції...».

Самовіддана революційна діяльність юних підпільників, їх геройчна смерть — яскравий приклад відданості революційної молоді високим ідеалам комунізму. Бути такими, як вони, любити свою батьківщину, як любили вони, і ненавідіти її ворогів, як вони не виділи, — ось чому вчить нас їх повне революційної героїки життя.

В. І. СКРИЛЬОВА.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ „ЗНК“

У відповідь на статтю «Свій зубний лікар», вміщену в газеті «ЗНК» від 15.XII 61 р., завідуючий медпунктом повідомляє:

Для того, щоб забезпечити стоматологічну допомогою всіх хворих, необхідно збільшити кількість штатних одиниць зубних лікарів до 2-х. Але згідно штатного розкладу існує тільки одна ставка зубного лікаря.

Зубному лікарю вказано приймати хворих з гострим зубним болем поза чергою.

Лікар І. Я. ГЛУЩЕНКО.

Конференція в колгоспі

На початку лютого кафедра політичної економії провела в колгоспі «Дружба» Іванівського району теоретичну конференцію по матеріалах XXII з'їзду КПРС. У колгоспному клубі зібралось понад 600 чоловік. Вони прослухали доповіді лаборанта кафедри О. М. Беляєва «Всесвітньоісторичне значення XXII з'їзду КПРС», ст. викладача Г. О. Плосконоса «Створення матеріально-технічної бази комунізму — основне економічне завдання радянського народу» та старшого викладача С. Г. Проданця «Программа КПРС про питання оплати праці колгоспників».

Цікавими були виступи члена бюро РК КП України О. М. Білетникова, агронома С. І. Мініна, колгоспників О. І. Остапенка, І. І. Ророка та інших товаришів, які розповіли про боротьбу трудящих району за виконання рішень з'їзду.

Ст. викладач Г. О. ПЛОСКОНОС.

Після чотирьохрічної перерви

Нарешті великий шаховий марафон позаду, залишилось лише зіграти декілька пропущених партій. Але незалежно від їх результатів звання чемпіона університету на 1961—62 рік завоював співробітник науково-дослідного інституту фізики Олександр Боровик. Його результат — 8,5 очок з 11 — можна тільки вітати, враховуючи, що в турнірі брали участь такі університетські «гросмейстери», як Полікарпов, Варбанець та ін. Цікаво, що Боровик вперше став чемпіоном ОДУ 4 роки тому, але в наступні роки виступав не зовсім вдало. І ось тепер, зайнявши пер-

ше місце, він підтвердив перший розряд, а також відкінув від своєго звання неприємну частку «екс».

Назвати інших призерів першості поки що неможливо, бо тільки результати партій, які залишились незіграними, допоможуть остаточно заповнити турнірну таблицю. Якщо Г. Полікарпов, гра якого спроявляє приемне враження, виграє 2 партії, він розділить 2—3 місця з Б. Наврозовим.

Немає сумніву, що турнір був корисним для наших спортсменів: по-перше, він допоміг виявити «першу дошку» нашої команди, по-друге, (і це головне), дав можливість нашій збірній на практиці перевірити свою теоретичну підготовку і турнірні бойові якості.

Ю. ЛАРЮШИН.

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»
СТОР. 4. 8 лютого 1962 р.